

VI. MŰHELY

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

SZIGETVÁRI Oszkár

A Magyar Királyi Csendőrség járásőrmesterei.

DOI: 10.31628/RTH.XXVII.53-54N.165-178P

Az 1885-ben¹ életre hívott fővárosi detektívtestület sikerei példaként szolgáltak a társ rendvédelmi testületeknek hasonló szolgálatok megszervezésére. A Magyar Királyi Csendőrség felállításakor² nem rendelkezett nyomozó egységekkel. A bűnözés eltérő sajátosságai ellenére, melyek a város és vidék vonatkozásában mutatkoztak szükségessé vált a bűnügyi szolgálat megszervezése. A bűncselekmények és elkövetési módszerek változása, fejlődése a csendőrség esetében is szükségessé tette a nyomozói tevékenység kimunkálását. A testület elsősorban a vidéki területeken diszlokált, ahol a büntetendő cselekmények tekintetében erős eltérés mutatkozott a városi viszonyokhoz képest. A terület és a bűnesetek sajátosságai, az emberek közti szoros viszonyok, amik a falusi életre jellemzőek voltak, indokoltá tették, hogy az esetek nyomozását a csendőrség végezze. Ezen igényekre reagálva a dualizmus időszakában a fővárosi rendőrség mintájára, a detektívszolgálat meghatározó elemeit, gyakorlatban is működő fortélyait adaptálva, kerültek megszervezésre a járásoként felállított járásőrmesterségek.

A járásőrmesterek esküvel kötelezett rangosztályba nem sorolt havidíjasok voltak. A csendőr törzsőrmester elé sorolták őket, velük egy állománycsoportot alkottak. Amennyiben külső szolgálatra vezényelték őket, akkor előjárói voltak a nekik alárendelt őrsöknek, melyekkel együtt csendőrrjárást alkottak. A járásőrmesterek székhelyüket tekintve a szakasz-parancsnokságok és közigazgatási járások székhelyein állomásoztak, előjárói voltak a területükön lévő őrsöknek. Az állomáshelyeik meghatározásában a belügyminiszter foglalt állást a területileg illetékes csendőr kerület-parancsnok javaslatára. Az járásőrmesterek létszámát a szükségesség függvényében a belügyi és honvédelmi miniszter közös beleegyezéssel határozta meg. Azok az őrmesterek voltak kinevezhetőek csendőr járásőrmesternek, akik csendőr járásőrmester jelöltként járásparancsnoki tevékenységet egy évig kiválóan láttak el. A nyomozati munkát végző járásőrmesterek nem az őrsökhöz, hanem a szakasz-parancsnokok közvetlen irányítása alá tartoztak.³ Feladatukat kettősség jellemezte, egyrészt ellenőrző tevékenységet láttak el a csendőr őrsök felett, másrészt bűnügyi munkát végeztek.⁴ Magyarországon 1913-ban nyolc csendőr

kerületben mintegy 428 csendőr járásőrmester és 83 járásőrmester jelölt szolgált.⁵ 1914-ben a járások száma 483 volt. **(I.sz. melléklet)**

Tevékenységüket a Magyar Királyi Csendőrség járásőrmesterei számára 1903-ban kiadott utasítás részletesen szabályozta. Az utasítás három fejezetből, valamint a mellékletben szereplő különböző iratmintákból állt. Az első fejezetben a járásőrmesterek szolgálati elnevezését, állomáshelyeiket, állományviszonyukat és kinevezésük rendjét határozták meg. A fejezetben továbbá kitértek a járásőrmester jelöltek nyilvántartásba vételére, és a járásőrmesterek áthelyezésének lehetőségére, melynek feltétele a kerületi parancsnokság javaslata, továbbá a végrehajtásához a belügy- és honvédelmi miniszterek egyetértése volt szükséges. A 6. § rendelkezett az illeték, öltözet, fegyverzet és felszerelés vonatkozásában. Illetményük a vonatkozó csendőrségi szabályzat alapján került megállapításra. Öltözőik csupán a hajtókák és szegélyek világos buzér posztója tekintetében tért el a törzsőrmesterek egyenruhájától. Fegyverzet és felszerelés dolgában az eltérés a gyalogsági tisztí kard hüvelyén elhelyezett hordkamóban nyilvánult meg. Gyalogos szolgálat ellátásakor a kardkötőszíj karikájába egy vékony acéllánc került egy hordkamóval, amibe menet közben a kardhüvelyt beleakasztották annak felső karikájánál fogva. Továbbá felszerelésükhöz tartozott egy csendőrségi forgópisztoly is. Azonban szolgálat ellátására a két rendszeresített lőfegyver a karabély és a forgópisztoly közül csak az egyiket vihették magukkal.

A személyi állományról anyakönyvi lapokat, minősítvényi táblázatokat vezettek, melyben a rájuk vonatkozó utasításokat foglalták össze. Közvetlen tisztí előljárójuknak voltak alárendelve.⁶ Fenyítések tekintetében a testület szolgálati utasításának a vonatkozó pontjait kellett rájuk is alkalmazni.⁷

Fegyelmi eljárással a csendőr járásőrmestereket nem lehetett lefokozni, rendfokozatukból és a csendőrségből elbocsájtani. Amennyiben fenyítésük sikertelen maradt, a további eljárás érdekében a honvédelmi miniszterhez kerülhetett felterjesztésre az ügy. Szobafogsággal fenyített csendőr esetén rang és zsoldosztályra vonatkozó egyéb büntetés nem volt alkalmazható. Amennyiben büntető bíróság büntett vagy vétség miatt olyan ítéletet hozott ellenük, amely az altiszt lefokozását eredményezte, az ítéletben nem lefokozásukat, hanem rendfokozatukból és a csendőrségtől való elbocsájtásuk került kihirdetésre. Ezen ítéletbe belefoglalható volt a csendőrségbe való belépést megelőzően a közös hadseregben vagy a honvédségben viselt rendfokozatuktól való megfosztásuk is.

A nőülésükre vonatkozó szabályozást változatlanul hagyták. Ezt továbbra is a „Nőülési szabályzat” és a csendőrségi szervezeti és szolgálati utasítás határozta meg.⁸

Szabadságolás tekintetében a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományára vonatkozó rendelkezések, nyugellátás tekintetében pedig a testület tagjainak nyugdíjellátásáról szóló jogszabályok voltak az irányadók.⁹

Az öt év szolgálati kötelezettség letöltését követően, akár a csendőr altisztek esetében a járásörmesterek is további egy-egy év tartamára állományban történő maradásukat évről évre vállalhatták. A tovább szolgálni nem szándékozó és nem védköteles, de szolgálati kötelezettségének eleget tett és népfelkelési kötelezettség alatt álló csendőr-járásörmesterek a népfelkelési kötelezettség fenntartása mellett, ha ennek eleget tettek elbocsájthatók voltak. Amennyiben a közös hadseregbeli kötelezettség alatt álltak, őrmesterekként csapattestük tartalékába kerültek visszahelyezésre. Akik a közös hadseregbeli szolgálati kötelezettség alatt álltak, de honvédségi szolgálati kötelezettségüket nem teljesítették szintén őrmesterként kerültek visszahelyezésre honvédségi csapattestükhöz. Ezen esetekben az érintett leszerelő a hivatásos csendőrségi ellátási igényét elvesztette. A leszerelők számára „*Kilépti bizonyítvány*”-t, „*katonai*” vagy „*honvéd*” ,illetve „*népfelkelési igazolvány ,könyv*”-et állítottak ki. Az állományváltozások tekintetében a honvédelmi miniszter rendelkezett. A saját kérelmükre kilépett járásörmesterek a csendőrségbe való újbóli felvétele szintén a honvédelmi miniszter hatáskörébe tartozott, amely kinevezési okirattal volt szentesíthető. A hadtörvényszék által hozott ítélet során rendfokozatból és csendőrségből elbocsátott járásörmesterek számára „*Elbocsátási igazolvány*” került kiadásra.¹⁰

Az utasítás második fejezete a szolgálattal kapcsolatos kötelezettségeket, azzal szemben támasztott elvárásokat és a hatáskörre vonatkozóan határozott meg irányelveket. Kiemelésre került a csendőrségi szolgálat alapos ismerete, mint a járásörmester felelősségteljes szolgálatellátásának alapja. Hangsúlyozták a továbbképzés fontosságát és az egyéni példamutatást. A külsőre, ápoltság megjelenésre, erkölcsös életmód folytatására különösen ügyelniük kellett.

Tilalmazott volt a csendőri szolgálattal összefüggésben az ajándék elfogadása, akár a családtagoknak adták, akár a csendőröknek maguknak. A szabályzat kiemelte az alárendeltekkel való bánásmód fontosságát, az alárendeltek megismerését a helyes bánásmód elengedhetetlen részének tekintették. A járásörmester tekintélye megőrzése érdekében szükséges volt naprakész tudás, hogy kellően tájékoztathassa alárendeltjeit, számukra felvilágosítást, segítséget tudjon nyújtani. Elvárás volt az alárendeltek bajtársias, szigorú, de igazságos bánásmódban részesítése. A csendőr járásörmestereknek járásuk közbiztonsági helyzetét, az alárendelt őrsök tevékenységét, a közbiztonságra vonatkozó intézkedéseket, a fennálló utasításokat és rendeleteket ismerniük kellett.

A járásörmestereknek a járási hatóság tisztviselőjét időnként tájékoztatni kellett a közbiztonsági helyzetről. Az utasítás ebben a fejezetben külön kitért a nyomozó szolgálatra, az azt szabályozó előírások betartására, betartatására. Ez az alárendeltek részére történő folyamatos oktatást, ellenőrzést jelentett a nyomozó szolgálat eredményes működése érdekében. Az oktatás a korábban eredményesen felderített nyomozások ismertetését is magába foglalta, amelyből közvetlen gyakorlati tapasztalatokat szerezhettek a csendőrök.

A felelősségre vonás tekintetében ügyelni kellett az alárendeltek önérzetére. A nem szándékosan elkövetett, nem súlyos mulasztásokért amennyiben lehetőség volt rá a fenyítést kerülni kellett. Ezekben az esetekben a figyelmeztetés, oktatás alkalmazását célravezetőbbnek tartották, azonban a tekintély megőrzése érdekében a helyreigazítást ilyen esetekben lehetőleg négy szemközt, a fiatalabb állomány jelenléte nélkül kellett megejteni.⁹

Tehát a fegyelmi felelősségre vonás esetében is megfigyelhető egy arányos és fokozatos rendszer, amely megfelelő jóakarattól vezérelt pedagógiai elveket takart, annak érdekében, hogy a jövőben elkerülendők legyenek a hasonló hibák, tévedések.

A csendőr járásörmester rendelkezett az altiszt fenyítő jogával, amit azonban bölcsen az elérni kívánt céloknak megfelelően arányosan kellett alkalmaznia. Az általa kiszabott büntetések a szakasz-parancsnoknak bejelentendők voltak, azokat a havi büntetési jegyzőkönyvbe kellett foglalni. Alapelveként a járásörmesterekre is igaz volt, hogy előljárójukat, szakasz-parancsnokukat a lehető legnagyobb mértékben támogatni voltak kötelesek. A szolgálati utasítás megfogalmazta továbbá, hogy a sok fenyítés sem a személyi állománynak sem pedig a parancsnoknak nem előnyös. Az előljárók megfelelő oktatással, példamutatással igyekeztek kiküszöbölni a kihágásokat. A súlyosabb kihágások és a fegyverhasználatok helyszínén a járásörmester köteles volt haladéktalanul megjelenni, helyszíni irányítást, intézkedéseket foganatosítani, továbbá szakasz-parancsnokát haladéktalanul értesíteni.¹¹

A csendőrségi nyomozó szolgálat számára kiadott szabályzat második fejezetében leírtak több esetben visszatükröződnek a mai rendőri szolgálatellátás etikai ajánlásaiban a szolgálatra vonatkozó törvényi szabályozókban. Gondoljunk például az ajándék elfogadásának tilalmazására, a személyes példamutatás, bajtársiasság, önképzés, erkölcsös életvitel folytatásának hangsúlyozására. Ezek az alapelvek tehát már jóval korábban kimunkálásra kerültek, függetlenül a korabeli eltérően strukturált társadalmi viszonyoktól.¹²

A csendőr járásörmesterek szolgálati teendőivel kapcsolatos feladatok a járásörmesterek számára készített utasítás harmadik fejezetében kerültek

megfogalmazásra. Ennek értelmében szolgálatuk külső, nyomozó cselekmények ellátásával, saját őrsének vezetésével, irodai tevékenységgel, valamint őrszemplével kapcsolatos teendőkből állt. A külső szolgálat lefedte a saját őrsében szolgálatot ellátó járőrök ellenőrzését, valamint a járásőrmester szolgálati utazásai során egyes külső őrsök járőreit is ellenőrizte. Az ellenőrzés magában foglalta a járőrök tényleges szolgálat ellátásának figyelemmel kísérését is. A járásőrmesternek járása minden községében egy éven belül legalább egyszer meg kellett jelennie. Azokban a községekben, ahol a vállalatok jelenléte, illetve az infrastruktúrával járó munkások létszáma indokoltta tette ennél gyakrabban volt köteles megjelenni, ellenőrzést végrehajtani. Az állomáshelyén kívüli községek látogatása esetén fel kellett vennie a kapcsolatot a község előljárójával, illetve olyan személyekkel, akik érdemi információval rendelkeztek a közbiztonsági helyzettel kapcsolatban. Amennyiben járásában súlyosabb bűncselekmények, természeti csapások, balesetek következtek be, azok helyszínén a tudomására jutást követően köteles volt haladéktalanul megjelenni, foganatosítani az elsődleges intézkedéseket, továbbá együttműködni a kirendelt hatósági közegekkel a rend helyreállítása érdekében. A megtett intézkedésekről, az esetleges átcsoportosításról köteles volt továbbá a szakasz-parancsnokának jelentést tenni.¹³

Az erők összpontosítása esetén, amennyiben szakasz-parancsnok vagy csendőr tiszt nem jelent meg a helyszínén a járásőrmesternek át kellett vennie a parancsnokságot az intézkedések koordinálása érdekében, melyről — az intézkedést követően — a szakasz-parancsnokának köteles volt jelentést tenni. A nyomozások foganatosítása közben — azok sikerének érdekében — illetékességi területén vagy annak környezetében az igazságügyi hatóságokkal, járási rendőrhatalósággal együttműködni volt köteles, velük szoros kapcsolatot kellett fenntartania. A bűncselekmények nyomozásakor a kötelezettségei közé tartozott a közigazgatási hatóságoktól az ügyre vonatkozó információkat beszereznie, amit közvetlenül kellett eljuttatnia a nyomozó csendőröknek, ezzel is biztosítva, hogy a késedelmes információáramlás ne akadályozza a nyomozást.¹⁴

A járásőrmester a nyomozás felügyeletén, ellenőrzésén kívül személyesen csak a bonyolultabb nyomozásokat vezette, irányította.

A járásőrmester az állomáshelyén lévő csendőr őrs parancsnoka volt, ebből fakadóan őrs-parancsnoki hatáskör illette meg. Irodai tevékenysége egyrészt saját őrsirodájának vezetésére, másrészt a járás-parancsnokság irodájának vezetésére terjedt ki. Saját irodájának vezetését, amennyiben másodtiszt vagy helyettes állt rendelkezésre, a helyettese vezette. A járás-parancsnokság irodájának vezetésekor irányelvként a szóbeliség volt jellemző. Tehát csak azon

intézkedéseket volt szükséges írásba foglalni, ami szóbeli közlésben nem volt elintézhető. Ezzel nagyban csökkentették a bürokrácia ügyllassító mivoltát.¹⁵

Szolgálati út tekintetében a járás-parancsnokság volt a lépcső legalsó foka. Ennek értelmében minden ügyiratot, amelyet a szakasz-parancsnoksághoz vagy felsőbb parancsnoksághoz címeztek, azt az őrsök a járás-parancsnokságukhoz küldték. Az őrsök részéről a szakasz-parancsnokságnak küldött iratok a csendőr járásparancsnokság láttamozását követően kerültek felterjesztésre a szakasz-parancsnoksághoz. Amennyiben a járás-parancsnokság helyénvalónak találta a fogalmazványt, esetleges megjegyzéseit megtéve visszaadta az őrsnek ahonnan a dokumentum továbbításra került a szakasz-parancsnokhoz. A járásörmester hosszas távolléte esetén annak helyettese megjegyzés nélkül továbbította a szakaszhoz a fogalmazványt. A szolgálati út visszafelé is működött, tehát az őrsöknek érkező intézkedések a járás-parancsnokság útján kerültek továbbításra. A járás-parancsnok irodájában vezetendő dokumentumok az iktatókönyv, az alárendelték minősítési jegyzéke, kimutatás az évi portyatevékenységről, valamint statisztikai kimutatások kerültek vezetésre.¹⁶

A járás-parancsnokság és az őrs dokumentumait külön tárolták és kezelték. Ez azért is volt szükséges, hogy az azonos alakú és méretű dokumentumok összekeverése elkerülhető legyen. Továbbá az egyszerűbb kategorizálás érdekében iktatószámok használata is előírásra került évfolyamonként. A minősítési jegyzékben követhetőek voltak az alárendelték fenýtései és a beállt változások is. A minősítési jegyzéket minden év végén felterjesztették a szárny-parancsnoksághoz, ezt követően kerültek vissza a járásörmesterekhez. A közbiztonsági helyzettel kapcsolatos kimutatásokat az őrsök minden hónap végén a járásörmesterekhez terjesztették fel, akik a beérkezett adatokat ellenőrizték, továbbá saját kimutatást készítettek, majd azt a szakaszhoz továbbították.¹⁷

A járásörmester kéthavonta az alárendelt őrsöt megszemlélte. Az örsszemlék célja az őrsök működésének ellenőrzése, sajátosságainak megismerése, az állomány oktatása és fejlesztése volt. Irányelvként szolgált továbbá a szemle váratlan megtartása, annak érdekében, hogy a járásörmester valódi képet kapjon az őrsök állapotáról. A járásörmesternek szem előtt kellett továbbá tartania, hogy egyúttal saját őrsének is parancsnoka, mint őrs-parancsnok, ezért a külső őrsök szemléjét úgy volt köteles beosztani, hogy saját őrsétől legfeljebb 4-5 napot maradjon távol. Egy őrs megszemlélése az utazási idő beszámítása nélkül 24 óra időtartamú lehetett. Ennél hosszabb időt csak indokolt esetben tölthetett az őrsön, de a 48 órás tartózkodást jelenléte nem haladhatta meg. Az alárendelt őrsök szemléjét kéthavonta volt köteles megtartani. A megtartandó szemlékről, azonban szolgálati jegyen köteles volt

tájékoztatni a szárny-parancsnokságot. Előírás volt továbbá, hogy alárendeltjeivel, őrsének parancsnokaival, csendőrökkel gyakorta érintkezzen. Amennyiben a szemlénél valamely őrs-parancsnok, illetve több csendőr szolgálati érdekből nem volt jelen, úgy a következő szemle előre bejelentett időpontban történt, hogy ekkor jelenlétük biztosított legyen.¹⁸

A csendőr őrsök a járásőrmestert minden fontosabb esetről, történésről értesíteni voltak kötelesek. Ekkor a járásőrmesterek kötelesek voltak — akár a folyamatban lévő cselekményeik megszakításával is — a megfelelő és szükséges intézkedéseket foganatosítani. A járásőrmester az ellenőrzések során bármely őrsét, bármikor ellenőrizhette. Ez vonatkozott a járőrökre is. Ezt azon a területeken alkalmazták előszeretettel, ahol valamiféle szabálytalanságot, mulasztást tapasztaltak.¹⁹

A járásőrmesterek számára készített utasítás külön kitért az éjjeli ellenőrzésre is, amely esetében kerülni kellett a személyi állomány indokolatlan zavarását. Ekkor elsősorban a takarodó betartását, a szolgálatos állomány éberségét, körletrendet, a megfelelő irodavezetést kellett ellenőrizni. Az ellenőrzésről, jegyzőkönyvet kellett készíteni. Ebben rögzítették az ellenőrzés során tapasztalt körülményeket, a szolgálatban állók létszámát, az előírások betartását, a körletrendre vonatkozó megállapításokat, az állomány magaviseletével kapcsolatos észrevételeket, az irodavezetésre vonatkozó szabályok betartását. A járásőrmester ellenőrzései során tapasztaltak a későbbiekben jelentés formájában a szárny-parancsnoksághoz kerültek. Az ellenőrzések célja nem a felelősségre vonás, hanem az oktatás, útmutatás volt.²⁰

A járásőrmesteri utasítás a költségtérítés szabályait is lefektette. Ennek értelmében a járásőrmesterek az utazásuk során felmerülő, a panaszos ügyek kivizsgálása alkalmával keletkező, az erőösszpontosítások során felmerülő, továbbá az ellenőrzések és a közbiztonságot veszélyeztető események bekövetkeztekor a helyszínre való kivonulás költségeit számolhatták el. A térítés csak abban az esetben járt, ha a helyszín az állomáshelytől 20 km-nél távolabb esett. A gyalogos járásőrmestert nem korlátozták abban, hogy milyen közlekedési eszközt vehetett igénybe. A lovas járásőrmester közlekedési költséget nem számolhatott el. A járásőrmester járásán kívüli szolgálati utazással kapcsolatos költségeit megtérítették.²¹

A járásőrmesteri utasítás utolsó része iratmintákat és mellékleteket tartalmazott. Ebben a kinevezéshez, kimutatáshoz szükséges nyomtatványok, kilépti bizonyítvány, elbocsátási igazolvány szerepeltek. Itt voltak találhatóak továbbá a szemlék megtartásához szükséges iránymutató minták is.²²

Az egyes szolgálati teendőket és végrehajtásukat kiértékelve a mai rendvédelmi nyomozó szervek számos gyakorlatával fedezhetünk fel

összefüggéseket. Gondoljunk akár a szolgálati útra vagy az adott területen történő érdemi információ megszerzésére szolgáló bizalmi személy, esetleg más hatóság képviselőinek alkalmazásával. Továbbá már a korai nyomozás során is felismerték, hogy az időben szerzett információ a siker egyik fő záloga. Az információszerzés a nyomozással párhuzamosan történt, így a nyomozásban résztvevőket nem terhelték ezen információk beszerzésével kapcsolatos teendők. A járásörmester a nyomozással párhuzamosan vette fel a kapcsolatot a helyi hatósággal, bizalmi személyekkel, az így szerzett adatokat pedig továbbította a nyomozó csendőröknek. Ez napjainkra kivetítve azt jelenti, hogy a nyomozócsoporton belül a helyszínen végzett tevékenységgel egy időben valósul meg a nyilvántartások ellenőrzése, az illetékes hatóságok tájékoztatása, illetve az információszerzés is.

Az I. világháború okozta csendőrhány következtében a járásörmesterségeket megszüntették, a csendőrségi nyomozó szolgálatok fejlődése a trianoni békediktátum után más úton folytatódott.²³

Összességében a csendőr járásörmesteri poszt összetett és nagyfokú szakmai tudásra és tapasztalatokra épülő beosztás volt. A mai rendőrség esetében egy olyan szolgálati formát sem említhető, ami egymagában lefedné a járásörmesteri tevékenység tudásanyagát. Mindenképpen felfedezhető benne az őrsparancsnoki feladatkör, de egyben nyomozati tevékenység nagyfokú ismeretét, sőt nyomozások vezetését is magába foglalta. Ez még napjainkban is rendkívüli professziót feltételez, ami csak több évtizedes különböző bűnügyi és közrendvédelmi területen szerzett tapasztalatok együttes megléte esetén valósulhat meg.

A kornak megfelelően a mai elvárásokat túlszárnyaló beosztást tudhattak magukénak a csendőr járásörmesterek. A csendőrség bűnügyi szolgálatának fejlődése során is figyelemre méltó, hogy a nyomozó munkát ellátó csendőrök esetében elengedhetetlen volt a több éves szakmai gyakorlat és rátermettség. A járásörmesterek tekintetében a közterületi szolgálati gyakorlat alappilléként szolgált, ezt követően — a meghatározott szolgálati időkeretet kitöltve — kerülhetett törzsörmesteri, majd járásörmester jelölti beosztásba a csendőr. Ez a fokozatosság és szakmai út napjainkban is a sikeres bűnügyi munka egyik záloga.

Jelen rendvédelmünk képzési rendszere ezt némiképp aláássa, hiszen a különböző beosztások betöltéséhez, majd előrelépéshez csupán a 2015-ben hatályba lépett HSZT ír elő meghatározott szolgálati időt. Ugyanakkor a felsőoktatási képzés napjainkban is lehetőséget ad az érettségét szerzett fiatalok számára, hogy kellő tapasztalat és gyakorlati tudásanyag hiányában kerüljenek tiszti beosztásba. Ez a rendszer tekintélyelvűségét és működésének

eredményességét áshatja alá. Ha kitekintünk számos más európai országban a megfelelő tiszthelyettesi beosztásban eltöltött szolgálati idő kitöltését követően az előjárók által megállapított alkalmasság esetében, javaslatra kerülhet sor a leendő tisztek beiskolázására.

Jegyzetek:

¹ BORBÉLY — KAPY: 21.p. , 239.p. , 246.p.

² 1881/II.tc. ; 1881/III.tc.

³ *Utasítás a Magyar Királyi csendőr-járásőrmesterek számára.*

⁴ PARÁDI: 98- 99.p.

⁵ *A Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve.* 54-62.p.

⁶ *Utasítás a Magyar Királyi csendőr-járásőrmesterek számára.* op.cit. 5-12. p.

⁷ A szolgálati szabályzat I. rész 657. pontjának b., pontja alatt felsorolt fegyelmi fenytések némi eltéréssel voltak alkalmazhatóak.

SZUT-1912. 37. §. III.rész.

⁸ A testületnél a dualizmusidőszakában — a közös hadsereg és a Magyar Királyi Honvédség mintájára kialakított — nősülési szabályzat volt érvényben. Ezen szabályozásban rögzítették a részleteket. A főbb elvárásokat pedig a mindenkori testületi szolgálati utasítás tartalmazta.

GERŐ (SZERK.): *A magy. kir. honvéd- és csendőrtisztek nősülési ügyei körül eljárás.* 1905. ; GERŐ

(SZERK.): *A Magyar Királyi Honvéd- és Csendőrtisztek nősülési ügyei körül való eljárás.* 1909. ;

Nősülési szabályzat a Magyar Királyi Honvédség és a Magyar Királyi Csendőrség számára. ;

Nősülési szabályzat a magy. kir. honvédség és csendőrség számára.

⁹ PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása.* 193-202.p. ; KOZÁRI: *A katonák*

nyugdíja az Osztrák-Magyar Monarchiában a magyar törvények alapján. 221-233.p. ; Idem: *A*

nyugdíjrendszer Magyarországon Mária Teréziától a II. Világháborúig. ; *Szabályzat a magyar*

királyi és a magyar királyi horvát-szlavon csendőrségi tiszthelyettes és őrmestertől lefelé számító

egyéneinek szabadságolására nézve. 1-15.p.

¹⁰ *Utasítás a Magyar Királyi csendőr-járásőrmesterek számára.* op.cit. I.rész 12.§ 11-12.p.

¹¹ Loc.cit. 19.p.

¹² Loc.cit. II. fejezet

¹³ Loc.cit. III. fejezet

¹⁴ Loc.cit. 20. § 15.p.

¹⁵ Loc.cit. 32. § 24-26.p.

¹⁶ Loc.cit. 29. § 20-22.p.

¹⁷ Loc.cit. 33. § 26-28.p.

¹⁸ Loc.cit. 34-36. § 29-31.p.

¹⁹ Loc.cit. 37. § 2432-33.p.

²⁰ Loc.cit. 36. § 31-32.p.

²¹ Loc.cit. 39. § 35-36.p.

²² Loc.cit. 39-45.p.

²³ PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945.* 98-99.p. ; PRESZLY: 105-107.p. + 114-117.p. + 120-121.p. 134.p. + 140.p. ; REKTOR: 204-209.p.

Jegyzetekben alkalmazott rövidítések:**MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- BORBÉLY – KAPY — BORBÉLY Zoltán – KAPY Rezső (szerk.): *A 60 éves magyar rendőrség 1881-1941*. Budapest, 1942, Halász Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat. I.köt. 1-299 p. II.köt. 300-600 p.
- KOZÁRI: A — KOZÁRI Mónika: *A nyugdíjrendszer Magyarországon Mária Teréziától a II. Világháborúig*. Budapest, 2012, Gondolat. 366 p. HU-ISBN 978 963 69 3459 0. /Társadalombiztosítási könyvtár./ HU-ISSN 2063-2479. (9.;
- PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945.* — PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945.* Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447. (4.;23.;
- PRESZLY — PRESZLY Lóránd: *A Magyar Királyi Csendőrség története 1881-1919*. Budapest, 1920, Honvédelmi Sajtóvállalat. 142 p.
- REKTOR — *A Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története*. Cleveland, Ohio, USA, 1980, Árpád Könyvkiadó Vállalat. 552 p. USA-ISBN 0 934214 01 8.

TANULMÁNYOK

- KOZÁRI: *A katonák nyugdíja az Osztrák-Magyar Monarchiában a magyar törvények alapján.* — KOZÁRI Mónika: *A katonák nyugdíja az Osztrák-Magyar Monarchiában a magyar törvények alapján.* In HÁDA Béla et al. (szerk.): *Két világ kutatója. Urbán Aladár 80 éves*. Budapest, 2009, ELTE-BTK Új- és Jelenkori Egyetemes Történeti Tanszék. 467 p. HU-ISBN 978 963 28 4085 7.
- PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása.* — PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása.* 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3.

/Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-
ISSN 2415-9875.

ZSEBKÖNYVEK

A *Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve.* — A Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve.
Budapest, 1913, Csendőrségi Lapok Szerkesztősége.
(5.); 375 p.

JOGSZABÁLYMAGYARÁZATOK

GERŐ Gyula (szerk.): *A magy. kir. honvéd- és csendőrtisztek nősülési ügyei körüli eljárás.* — GERŐ Gyula (szerk.): *A magy. kir. honvéd- és csendőrtisztek nősülési ügyei körüli eljárás.*
Budapest, 1905³, Grill Károly cs. és kir. udvari
könyvkereskedés. 126 p.
(8.);

GERŐ Gyula (szerk.): *A Magyar Királyi Honvéd- és Csendőrtisztek nősülési ügyei körül való eljárás.* — GERŐ Gyula (szerk.): *A Magyar Királyi Honvéd- és Csendőrtisztek nősülési ügyei körül való eljárás.*
Budapest, 1909⁴, Benkő Gyula m. kir. udvari
könyvkereskedés. 125 p.
(8.);

Nősülési szabályzat a Magyar Királyi Honvédség és a Magyar Királyi Csendőrség számára. — *Nősülési szabályzat a Magyar Királyi Honvédség és a Magyar Királyi Csendőrség számára.* Tervezet.
Budapest, 1908, Pallas. 26 p. + 5 p.
(8.);

Nősülési szabályzat a magy. kir. honvédség és csendőrség számára. — *Nősülési szabályzat a magy. kir. honvédség és csendőrség számára.* Budapest, 1913, Pallas. 56 p.
(8.);

SZABÁLYZATOK

Szabályzat a magyar királyi és a magyar királyi horvát-szlavon csendőrségi tiszthelyettes és őrmestertől lefelé számító egyéneinek szabadságolására nézve. — *Szabályzat a magyar királyi és a magyar királyi horvát-szlavon csendőrségi tiszthelyettes és őrmestertől lefelé számító egyéneinek szabadságolására nézve.* Budapest, 1882, s.n. 15 p.
(9.);

SZUT-1888. — *Utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára.*
Budapest, 1888, 1898, Pesti Könyv-nyomda. 224 p.
(43.);

Utasítás a Magyar Királyi csendőr-járásőrmesterek számára. — *Utasítás a Magyar Királyi csendőr-járásőrmesterek számára.* Budapest, 1903, Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium szabályzatszerkesztő osztálya. 46 p.
(3.;6.;10.;11.;12.;13.;14.;15.;16.;17.;18.;19.;20.;21.;22.);

SZUT-1912. — *Utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára.*
(7.:) Budapest, 1912, Várnay és Fia „Municipia”
Kiadóhivatala. 360 p. és 384 p.

JOGSZABÁLYOK

1881/II.tc. — 1881/II.tc. a csendőrség legénységi
(2.:) állományának a kiegészítéséről.
1881/III.tc. — 1881/III.tc. a közbiztonsági szolgálat
(3.:) szervezéséről.

I.sz. melléklet

A történelmi Magyarország csendőr járásormestereinek névjegyzéke, nevük előtt a kerületek, amelyhez tartoztak.

Csendőr járásormesterek:

VII. GRÓSZ Frigyes, VI. BABCSÁK István, VI. HEVESI Béla, IV. BAUM József, III. HAYN János, III. MARSCHALL Frigyes III. SOMOGYI Lajos, VII. KAUFMES Mihály, III. FÉNYES Bertalan, III. VIOLA Márton, II. BENE Lajos, V. BAUER Antal II. NÉMETH József, VII. HALÁSZ Mihály, VII. NAGY Miklós, III. NAGY Mihály Lajos, VIII. NAGY Géza, II. EHRMANN Mátyás, V. RECKERT János, VI. SZILVA György, VI. SZÓCS Mihály, IV. HOLLÓSI Ignác, VI. KARDOS Géza János, VII. SZOTYORI Lajos, VI. NÉMETH Dávid, I. BACZONI György, VIII. VIDI János, VI. GABRIEL Alajos, III. DARÓCZI Endre, I. POPICZKA Kelemen, VII. KIBÉDI Sándor, VI. BOGNÁR Jakab, VII. ILLYÉS János, VII. KOVÁCS Kornél, VII. LŐRINCZI Ferencz, VI. PREIDT Mihály, III. BARTA Mór, III. LEPÁRT József, VII. SIPOS János, I. PORUMBA József, V. MACSEK István, III. SZÉKELY Hermann, VIII. PÉTER Lajos, IV. HOLICS Lajos, II. KIEFER Péter, VI. TÓTH Ferencz II. ,VII. KOVÁCS Albert, I. TÓTH Imre, VI. NÉMETH István I., IV. GARAMSZÖGI László, III. PÁL Péter, V. RHEIN János, III. ZINGAI Gyula, VIII. BALLÁCS József, VIII. KÁLLAY Fülöp, V. FAZEKAS Lajos, I. KRECZA László, II. KOVÁCS Buna József, III. HEGEDŰS János, VIII. KERESZTESI Mihály, III. LAMOS Árpád, V. JUHÁSZ András, IV. SÁROSI László, VIII. SCHWARCZ Mátyás, III. NAVRATILL László, III. SZOBOCZKI József, V. BAKOS Ferencz, II. TÁBOROSI Sándor, II. PAP Miklós, VII. KOVÁCS Bálint, IV. TÓTH János, II. OLÁH Mihály, IV. KUPECZ G. Márton, VI. ÁGOSTON József, VI. BAUMHOLCZER Dávid, IV. KÁZMÉR Benjamin, III. SZLATKI Pál, IV. VANKÓ Lajos, III. SCHNEIDER Gáspár, VIII. SCHMIDT Henrik, II. RUSZ Lipót, IV. LUDÁNYI József, VIII. LÉNÁRT József, VII. KOZMA Dénes, III. UNOKA Pál, V. TÁBORSZKY István, IV. RÁCZ Péter, VI. MÉSZÁROS József, VIII. ÁCS Géza, IV. SZABÓ Ferencz, IV. PAPP Antal, V. PACHMAYER Róbert, IV. MISKI Zsigmond, II. BRATEÁN Ferencz, VI. SZEKÉR József, IV. NYUSÁL Ambrus, VI. JAKAB Máté, VI. VLASITS János, IV. SZABÓ Mihály, III. MATUZ György, VIII. MARTON Gyula, IV. CZUCZOR András, IV. MAGYAR László, IV. TERNAI Miklós, IV. BÁTORI Ferencz, VIII. LÁNG Lajos, IV. SCHREINER Ambrus, I. JÁKÓ János, VII. FEKETE György, I. GOMBÁS Dániel, I. TÖVISSY György, VII. KOVÁCS Gyula, I. KÓSA Ignátz, VII. PATAKFALVI Mihály, I. VASS István, I. HORVÁTH József, VIII. SZABÓ Lajos I., VII. NÉMETH Ferencz, VIII. BLEIER Rezső, I. MENTŐ Ferencz, VII. TAMÁS Elek, II. DIÓSI Vazul, III. FORRÓ Sándor, VI. BERÉNYI Dénes, VIII. BERECSKI Sándor, II. SOMOGYI Antal I. ,V. BALLER Miksa (v.i.sz.), IV. MARIÁN Miklós, I. GYÖRFFY András, VII. BOKOR Jakab, I. CSIKI Antal, I. RAN CZ Lajos, III. FAZEKAS Ferencz, VI. MOHÁCSI Ferencz, VI. BÉRES Ferencz, VI. ANTALFI József, II. SZÁNTHÓ József, II. JESKÓ István, II. DESPODT István, VI. WOLF Mózes, VIII. BOROS Kálmán, VI. BAIER József, VI. SZAUTNER János, VI. VARGA István I. ,II. PAPP Lehel, VI. NIESZL István, VI. NÉMETH Albert (V. i. sz.) ,II. BAKOS András I., III. BIRÓ József, II. GÁL Lajos ,V. HEGYI Jakab, V. ZÁDORI Mihály, II. SCHERER Ede, VI. SÜTŐ Jakab, VI. NAGY Lajos I., V. RACHEL Pál, V. PAULIK János, V. BANOS György, V. PEKALA Mihály, V. SZABÓ Lajos, VIII.

GARGYA Gergely, VI. HORVÁTH József II., VI. OLÁH Ferencz, VI. TOMPEK József, VI. VÁRADI Ferencz, V. STOCK János, V. ERDŐFI Ferencz, V. FÜKŐ Pál, VII. SOÓS György, VI. HORVÁTH József, I. II. BURBACH Jakab, II. SZŐCS Antal, I. KERESZTESI György, III. TÓTH József II., VIII. ZILLES János, VI. MARTON Gyula, V. VARGA Dániel, VIII. CSORDÁS Ferencz, III. ERDŐS Mihály, VI. NÉMETH István IV., IV. NEMES Károly, VI. HORVÁTH Ferencz I., II. JESZENSZKY András, VIII. ANIK János, II. KICSI János, V. GRIGELY Antal, VIII. KOVÁCS Ferencz, IV. CSENGERI András, IV. LÉNÁRD Sándor, V. TÓTH György, I. HERLITSKA Venzel, V. PALATINUSZ János, V. NAGY Sándor, VI. MOLNÁR Géza, II. SZÜCS János I., III. HERBSZT József, VIII. GAL Ignác, IV. BENCZE János, IV. ILLYÉS Mihály, IV. SIMON Lajos, IV. MARKSTEIN Bertalan, V. BONGÁR János, V. KOLLÁR Mihály, V. LADICZKY János, V. RADVÁNYI Mihály, IV. CSORBA Alajos, IV. KÚRCSMÁROS Mihály, IV. ISTÓK Mihály, III. FEJES István, IV. NAGY Pál, VIII. BODNÁR András, VII. SZABÓ József, IV. VARGA Ferencz, VI. UGRAY Lőrincz, V. PÁLKA János, III. NOVÁK István, II. AMBRUS Béla, I. FARKAS János, IV. BARNÁ Sándor, IV. SARKADI N. Lajos, VI. NAGY István, VI. ALBERT János, II. BIRTALAN József, V. HIDEGH József, V. SZÉLYES Mózes, V. ROM Mihály, VI. MISZLAI István I., V. JUHÁSZ István I., II. TAMÁS András, I. GRÓSZ Gusztáv, I. BÁLINT Ferencz, I. SZOLGA Albert, IV. VIRÁG András, I. KERESZTESI József, II. KARA Mihály, VIII. MÁTÉ Kálmán, VIII. OLÁH János, VI. HILDEZ János, VIII. FAJT Jakab, IV. GÖÖZ József, III. KECZ Péter, VII. NAGY István (V.i.sz.), VII. ARUS József, VI. KAJSA Ferencz, VIII. VARGA János II., VII. NAGY József, II. SIPOS Antal, V. FARKAS József III. (V. i. sz.), VI. JENEI Károly, VI. SZABÓ János I., V. KOVÁCS Sándor, VI. SOMOGYI István, I. IMRE Dénes, I. PÉTER József, II. WALTHER Győző, VI. KOVÁCS Sándor II., V. PATAKI András, VI. RÉTI Salamon, VI. VINCZE József, II. KELEMEN Ferencz, IV. SZÉPLAKI János, VIII. LŐRINCZ István, VIII. MÓRA József, V. LOSONCZI Márton, IV. DOLÁK M. József, III. FEHÉR Ignác, V. SINDLER Imre, VI. VINCZE János, V. CSÉFAI Géza, IV. VEISZER János, V. MODRÓDSZKI Károly, VII. BOKOR György, II. EHLEITER Ferencz, III. BOZSODI Zsigmond, II. DÉNES István, III. KISS József, II. BARDÓCZ Salamon, VI. NÉMETH István V., V. BALÁZS Pál, V. HUNYADI József, V. BARÁTH István, V. SZITÁL András L., V. RAVASZ Ferencz, V. MÉSZÁROS Márton, VI. SÁMSON László, IV. PAPP Gergely (V. i. sz.), VI. RAFFAI Ferencz, III. KUPÁS Márton, IV. TÓTH István, IV. SZTREZSENYICZKY L., III. ZALAVÁRI István, VI. STEINER Pál, IV. LÁSZLÓ János, III. GÁLFI Illés, VII. KACSÓ József, III. DEÁKY Ignác, II. VARGA Gusztáv, II. METZNER Károly, VI. MAGASI Antal, I. NAGY Sándor II., VII. LŐRINCZ István, V. THURZÓ Vilmos, IV. FODOR Fülöp, V. PALÓCZI Mihály, VIII. HARIS József, II. BRUCKNER Gyula, III. Cs. TÓTH Sándor, VIII. SÍPOS Károly, V. MEZEI Péter, VII. HORVÁTH Sámuel, VIII. SZALAY János, II. PALKÓ Sándor, VII. VARGYAS Márton (V. i. sz.), II. APÁTHY Domokos, V. NAGY István I., VIII. GÁBOSI Benjámin, VIII. SZIGETI József, VI. FÁBOS Mihály, VII. HARCZA Imre, V. ROSENTHAL Ignác, I. DÁVID Ferencz, IV. JUHÁSZ Mihály, III. PESTI Ferencz, VII. DEBRECZI József, VIII. ZEKE Lajos, II. JAKABOS István, VIII. PÉCSI Imre, VIII. MAROSI József (V. i. sz.), IV. KOVÁCS Mihály, VI. HORVÁTH Ferencz II., I. RÁC Miklós, VI. MÉSZÁROS János L., IV. GÖNDÖR György, VIII. BORSIK Pál, VIII. BAIKÓ Jónás, VII. ELEKES Mihály, VIII. KISS József L., V. NAGY György, III. KOVÁCS Mátyás, III. DÉKÁNY Bened., II. BOROS Károly, VII. SAS Ignác, V. VIÁD Szilárd, II. SIMON Lajos, VIII. HORVÁTH Mihály, III. STOLCZ József, III. P. TÓTH Imre, II. KRISTEL György, VI. KISS József II., VII. KÉNESI Gergely, VII. BENDE Lajos, I. MIHÁLY István, VII. HORVÁTH Vincze, I. BERTALAN Sándor, I. KÓZSA József, III. GÖMÖRI Mátyás, IV. ZAMBÓ Pál, V. SZABÓ Gábor, VI. KATONA László, IV. SZALAI Sándor I., VIII. DURKÓ Gábor, VIII. SZAKONYI Dániel, I. BENEDEK Péter, III. SZURGYI Ferencz, I. LŐRINCZ István, VII. BAJKA Sándor, III. ZILlich Pál, VI. NAGY Ferencz, II. ILLYÉS István, III. HORVÁTH F. I., V. STADLER József, I. FERENCZ András, VIII. RÖSSLER Ede, I. KERTÉSZ Ignác, II. BÁTHORI János, V. ÉLIÁS Ferencz, VII. KONCSAG János, VIII. SZABÓ Ferencz, VIII. LÁZÁR Kálmán, VII. BOGDÁN István, VIII. CSICSAI János, VII. VIDA Albert, III. SZENTKERESZTI Gy., VII. RÁCZ Károly, III. VAJDA Gyula, VII. GÁSPÁR János I., II. SOÓS Imre, V. KALINA János, II. SZUDAL Marin, VIII. GYŐREI István, VII. CZIFRA János L., IV.

BARTH Károly, II. ONET Károly, VIII. JANKÓ Mór, VIII. ASZTALOS Sándor, IV. SCBNOBEL István, V. KLÉGA Pál, II. NYIRI Sándor, IV. FODOR Imre, I. HULPUJ György, VI. PERÉNYI György, VI. GÁLÓS János, IV. VOLF János, VIII. MOJSZA György, II. SZABÓ István, I. BARTHA Ferencz, I. ANTAL Imre, III. HÁZY János, V. KÁZMÉR Ferencz, I. CSOMAFÁI László, V. KINN János, II. KERÉKES Sándor, III. POLGÁR György, VIII. SZALINKA Pál, II. HEGYI József, VII. SZŐCS Tivadar, VI. TREMMEL János, V. CSÖLLE András, IV. VANDRA Károly, I. BORDOS Ferencz, IV. SEBESTYÉN Sándor, VI. BARANYI András, V. PÉTERVÁRI István, I. MEDGYÉSTALVI József, VII. ANTAL Lajos

Csendőr járásörmester jelöltek: II. SZILÁGYI János őrm., I. MAGYAROSI Imre őrm., I. OROVITZ Imre, VI. PATKÓ János, I. GYÜMÖLCSÖS J., III. SIMON József, VII. BARDÓCZ Áron, VII. BIRÓ János, VII. BARTÓK Fer., VII. ERŐS Antal, III. GYÓI László, VIII. ÁGOSTON János, IV. BRÁTH Dezső, IV. LIGACS István, IV. MAJERCSIK István, III. JÁRDÁNHÁZI G., II. KISSIMON M., VII. SZALAI István, VII. NAGY Pál, VII. KACSÓ János, VII. ZÖLDE Mihály, II. KOMLÓSI Károly, VIII. GYARMATI Károly, IV. TÓTH Dániel, V. VARGA István, VI. RÉTI József, VIII. TÖRŐ Sándor, IV. BOHULA Péter, IV. KOVÁCS György, II. ANTALLI Ján., I. NAGY Imre, VIII. HORVÁTH J. II., III. HATALA Mihály, VI. KAPRONCZAI Pál, I. KISS János I., VII. KOVÁCS Fer. II., IV. HORVÁTH Mih., V. BERKES József, IV. HUNYADI János őrm., VIII. VIGVÁRI Imre, IV. FEHÉR Márton, VIII. STEINER Ottó, I. TÖRÖK Imre, VI. PÁLMAI Ant., II. RÉTI János, VII. HUNYADI Istv., I. GÁL Sándor I., VII. HUBER János, VII. ÁDÁM József, VI. KUMI József, III. GÉMES Márton, VI. RENDESI János, VI. PAP István, V. BORISZ István, II. MAROSI Ferencz, II. KISS Sándor I., VII. ALBERT János, VII. BOÉR Miklós, VII. ILLYÉS János II., VI. KÖNYE Gábor, VI. BARASICS Kálm., II. FARKAS János őrm., VII. TOMPA Fer., VIII. ESZÉNYI Lajos, VII. AMBRUS Péter, III. VARGA Istv. I., VI. NÉMETH Istv. VI., I. ORBÁN Elek, VI. NOVÁK István, VII. HORVÁTH Istv. II., VII. KOMANICS Ján., II. LUKÁCS Fer., IV. LÁSZLÓ Antal, II. FILLMANN Laj., VII. LUKÁCS János, IV. OBERBÜCHLER F., III. FARKAS Józ. II., VII. MORÉ Ágoston, III. SZALAI Pál, VI. SOÓS Gyula, I. CAMPEÁN Gy., I. SIMON András, V. PÁL István

